

સૂચના: (1) જામણી તરફના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

The figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન- 1. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો.

07

Translate any one of the following passages.

1. ગર્ભેશ્વરત્વમભિનવયૌવનત્વમ- પ્રતિમરૂપત્વમમાનુષશક્તિત્વં चेति महतीयं खल्वनर्थपरंपरा ।सर्वाविनयानामेकैकमप्येषामायतनं किमुत समवायः । यौवनारम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः । अनुज्झितधवलतापि सरागैव भवति यूनां दृष्टिः । अपहरति च वात्येव शुष्कपत्रं समुद्भूतरजोभ्रान्तिरतिदूरमात्मेच्छया यौवनसमये पुरुषं प्रकृतिः । इन्द्रियहरिणहारिणी च सततमतिदुरन्तेयमुपभोगमृगतृष्णिका ।
2. તદેવંપ્રાયેતિકુટિલકષ્ટ ચેષ્ટાસહસ્રરુપે રાજ્યતંત્રેસ્મિન્મહા- મોહકારિણિ ચ યૌવને કુમાર તથા પ્રયતેથા યથા નોપહસ્યસે જનૈર્ન નિન્દ્યસે સાધુભિર્ન ધિક્ક્રિયસે ગુરુભિર્નોપાલભ્યસે સુહૃદ્ભિર્ન શોચ્યસે વિદ્વદ્ભિઃ । યથા ચ ન પ્રહસ્યસે વિટૈર્ન પ્રતાર્યસે કુશલૈર્નાસ્વાદ્યસે ભુજંગૈર્નાવિલુપ્યસે સેવકવૃક્તૈર્ન વજ્ર્યસે ધૂર્તૈર્ન પ્રલોભ્યસે વનિતાભિર્ન વિડમ્બ્યસે લક્ષ્મ્યા ન નર્ત્યસે મદને નોન્મત્તીક્રિયસે મદનેન નાક્ષિપ્યસે વિષયૈર્ન વિકૃષ્યસે રાગેણ નાપહિયસે સુખેન । કામં ભવાન્પ્રકૃત્યૈવ ધીરઃ ।

પ્રશ્ન- 1. (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સ-સંદર્ભ સમજાવો:

07

Explain any two references from the following:

1. અપરિણામોપશમો દારુણો લક્ષ્મીમદઃ
2. આલોકયતુ તાવત્કલ્યાણાભિનિવેશી લક્ષ્મીમેવ પ્રથમમ્ ।
3. જયશબ્દકલકલૈરિવ તિરસ્ક્રિયન્તે સાધુવાદાઃ ।
4. યથા યથા ચેયં ચપલા દીપ્યતે તથા તથા દીપશિખેવ કજ્જલમલિનમેવ કર્મ કેવલમુદ્ગમતિ ।

પ્રશ્ન- ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.

14

Write the following short notes. (any Two)

(1) લક્ષ્મીનાં દૂષણો.

Defects of Lakshmi

(૨) લક્ષ્મીનો સ્વ-ભાવ.

Self-esteem of Lakshmi.

(૩) સામાજિક-ધૂર્તો સામે રાજાની જાગૃતતા.

A king's vigilance against social cheaters.

(૪) ચન્દ્રાપીડનું પાત્ર.

Character of ચન્દ્રાપીડ ।

પ્રશ્ન- ૩ બાણભટ્ટની કાદામ્બરી કથાની સોમદેવના કથાસરિત્સાગર સાથે તુલના કરો. 14

Compare Banbhattacha's Kadambari Katha with Somdeva kathasaritsagar.

અથવા/OR

બાણભટ્ટની કાદામ્બરી કથાની સુબંધુની વાસવદત્તા કથા સાથે તુલના કરો.

Compare Banbhattacha's Kadambari Katha with Subandhu's Vasavadatta Katha.

પ્રશ્ન- ૪ ગદ્યકાવ્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. 14

Explain the origin and development of Prose-Poetry.

અથવા/OR

‘गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति’ – विस्तारेण लिखत ।

5. નીચેની ખાલી જગાઓના ઉત્તર યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને આપો: (ગમે તે સાત) 14

Answer the following blanks by finding the correct option: (Any seven)

1. શુકનાસ ચન્દ્રાપીડને ઉપદેશ આપે છે. (લગ્નસમયે, રાજ્યાભિષેકકાલે, તપના સમયે)
2. શુકનાસના મતે યૌવનના આરંભે શાસ્ત્રજળથી નિર્મળ કરેલ હોવા છતાં યુવાનોની કલુષિત થાય છે. (બુદ્ધિ, શક્તિ, વિદ્યા)
3. ચંચળ લક્ષ્મી ગુણિયલ મનુષ્યનેની જેમ સ્પર્શતી પણ નથી. (અપવિત્ર, અધાર્મિક, અજ્ઞાની)
4. કલ્યાણની ઈચ્છાવાળાએ રાજ્યાશ્રય વખતે સૌપ્રથમને જોવી જોઈએ. (પ્રજા, લક્ષ્મી, સરસ્વતી)
5. વિદ્વાન્, સભાન, મહાસત્ત્વશાળી, કુલીન, ધીર અને પ્રયત્નશીલ પુરુષોને પણ લક્ષ્મી દુષ્ટ બનાવે છે. (દુર્વિનીતા, શુદ્ધસિદ્ધા, રાહુજિલ્લા)
6. શુકનાસ કહે છે કે આ લક્ષ્મી તોની જેમ ક્ષણભર જ મનોહર લાગે છે. (આગિયા, વીજળી, જાદુ)
7. મિત્રગુપ્તવૃત્તાન્ત કથામાં આવે છે. (તિલકમંજરી, દશકુમારચરિત, કથાસરિત્સાગર)
8. તિલકમંજરીના રચયિતા છે. (ધનપાલ, દંડી, બોધાયન)
9. કથામાં તેનું કથાનક હોય છે. (કવિ-કલ્પિત, ઇતિહાસ-પ્રસિદ્ધ, ઉભય પ્રકારે)
10. બાણભટ્ટ રાજાના આશ્રિત કવિ હતા. (હર્ષવર્ધન, રાજ્યવર્ધન, ગૌડનરેશ)
11. બાણભટ્ટ કાદમ્બરીને તરીકે ઓળખાવે છે. (કથા, આખ્યાયિકા, મહાકાવ્ય)
12. बाणः उच्छिष्टं सर्वम् । (जगत्, धनम्, ज्ञानम्)